

Ks. WŁADYSŁAW WIERCISZEWSKI

ŻYWOTY ŚWIĘTYCH

—
TOM PIERWSZY
WIEKI PRZEŚLADOWANIA

—
ŚW. FILIP
APOSTOŁ

KRAKÓW 2023

www.ultramontes.pl

ŻYWOTY ŚWIĘTYCH

Ks. WŁADYSŁAW WIERCISZEWSKI

TOM PIERWSZY WIEKI PRZEŚLADOWANIA

ŚW. FILIP

Apostoł

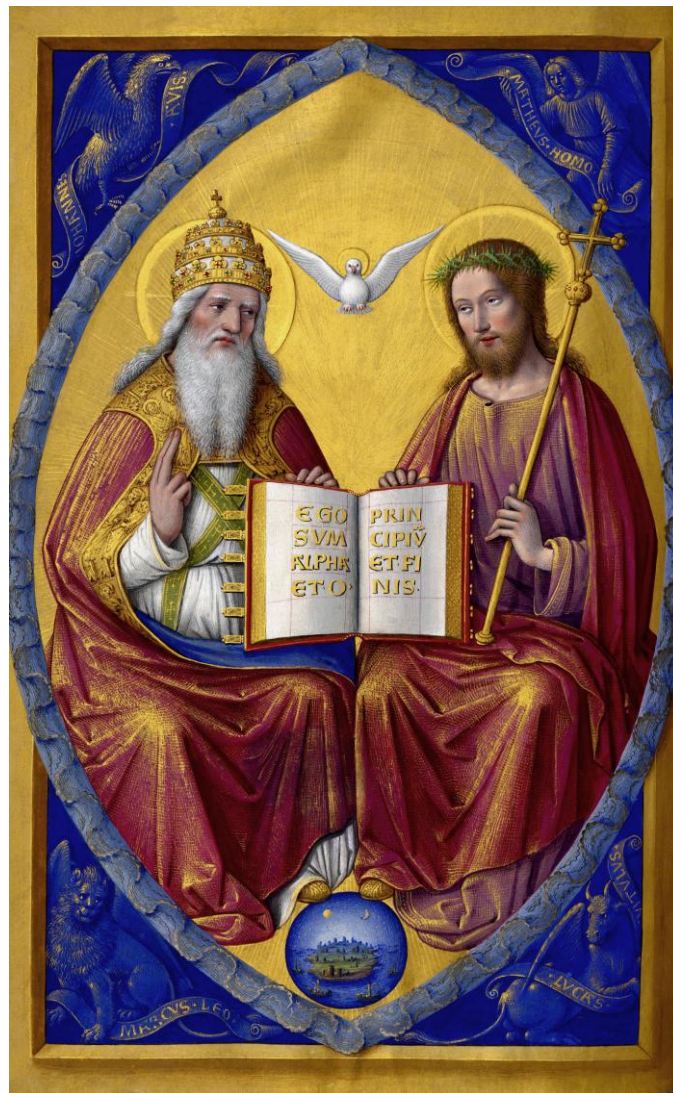
Św. Filip Apostoł rodem był z Betsaidy, miasta w Galilei nad brzegami jeziora Genezaret, z którego również święci Apostołowie Piotr i Andrzej bracia pochodzili. Od dzieciństwa okazywał wielkie do nauk zdolności i dlatego rodzice zaczęli go zawczasu w naukach kształcić, a ówczesnym zwyczajem uczył się przede wszystkim z Pisma św. pięciu ksiąg Mojżeszowych. Gdy Zbawiciel do Galilei przyszedł, ujrzał Filipa i rzekł do niego: "Pójdź za mną". I Filip poszedł za Jezusem tj. stał się uczniem Zbawiciela. A gdy się spotkał z nauczycielem prawa u żydów Natanaelem, od dawna przyjacielem swoim, powiedział do niego: Tego, o którym pisał w zakonie Mojżesz i prorocy, znaleźliśmy, Jezusa, z Nazaretu. Odpowiedział mu Natanael: "Czyż może co być dobrego z Nazaretu?" (1) Filip odpowiedział: "Pójdź a oglądaj". I poprowadził Natanaela do Jezusa. Zbawiciel odezwał się do niego tymi słowy najwyższej pochwały, jaką można dać człowiekowi: *Oto prawdziwy Izraelita* tj. człowiek kochający Boga i ludzi jakoby dziś powiedział, prawdziwy chrześcijanin, *w którym zdrady* tj. złości i przewrotności *nie masz*.

Z powołania więc, Filip był czwartym uczniem Pana Jezusa. Znajdował się z innymi uczniami na godach w Kanie Galilejskiej, miejscu urodzenia Natanaela. Św. Filip od tej chwili, kiedy po raz pierwszy Zbawiciel wybrał go za swego ucznia, nieodstępny był towarzyszem Jezusa, we wszystkich Jego pracach i pielgrzymkach.

Zbawiciel w trzecim roku apostołstwa swego, nauczając do późnego wieczora liczne rzesze na puszczach Sylo, między miastami Tyberiadą i Betsaidą, nie chcąc tych rzesz, które z takim upragnieniem i z taką serdeczną ochotą słuchały słowa Bożego, o głodzie do domu rozpuścić, spytał Filipa: *Skąd kupimy chleba, żeby ci jedli?* A mówił to, kusząc go, bo On wiedział co miał czynić, mówi o Jezusie Ewangelista. Odpowiedział Mu Filip: *Za dwieście groszy* (2) *chleba nie dosyć im będzie, żeby każdy mało co wziął*. Powinien był po Bożemu na Syna Bożego patrzeć a nie po ludzku. Po ludzku rzeczą było niemożliwą, pięciu chlebami i dwoma rybami pięć tysięcy mężczyzn samych a blisko drugie tyle kobiet i dzieci nakarmić. Słabość swoją ludzką okazawszy, musiał się po tym zbawiennie w duszy swej zawstydić, widząc cud w rękach Zbawiciela, który tą iskierką chleba i ryb nie tylko tę blisko dziesięcioletnią rzeszę nakarmił, ale jeszcze z tego co nie zjedli, ułomków dwanaście koszów zebrali.

Z następującego zdarzenia można wnioskować, iż św. Filip był jednym z najmilszych Jezusowi uczniów. Na Wielkanoc, przed męką i śmiercią Zbawiciela, zjechało się do Jerozolimy bardzo wiele pogan. Słyszeli o cuda

czyniącym, chorych uzdrawiającym i umarłych nawet wskrzeszającym proroku z Nazaretu. Słyszeli, że co dopiero zmartwychwzbudził w grobie już leżącego Łazarza. Ciekawi więc byli oglądać osobę Jezusa. Zawsze pełno było około Jezusa słuchających Jego Boskiej nauki i proszących o jakieś dla siebie dobrodziejstwo, więc zbliżyć się było trudno, zwłaszcza też poganom. Udali się do św. Filipa prosząc go, iżby ich do Jezusa zaprowadził. Filip razem z Andrzejem bratem Piotrowym oznajmił Jezusowi to ich pragnienie i z ust Zbawiciela świata usłyszał naukę o narodach pogańskich, iż dopiero gdy Syn Boży umęczony i zabity będzie, poznają go i za Boga i Pana swego przyjmą poganie.

Po Ostatniej Wieczerzy, słysząc z ust Jezusowych precudne nauki, którymi Boski Nauczyciel Apostołów i uczniów swoich pocieszał i żegnał, słysząc jak często o swym Ojcu wspomina, pytał się o tajemnicę Trójcy Przenajświętszej i rzekł do Zbawiciela: *Panie! pokaż nam Ojca, a to nam już wystarczy*, jakoby chciał powiedzieć: Gdy zobaczymy Twego Ojca, w to

wszystko co mówisz zaraz uwierzemy. Pan Jezus, niedoskonałą jego wiarę poprawiając, zdziwił się i rzekł: *Tak długo z wami jestem, a jeszcze mnie nie znacie ani Ojca mego? Filipie! kto widzi mnie, widzi i Ojca, czemuż więc mówisz: Pokaż nam Ojca? Nie wierzysz, iżem ja jest w Ojcu, a Ojciec we mnie?* Jak niedowiarstwem św. Tomasza Apostoła, który przy pierwszym ukazaniu się, Apostołom po zmartwychwstaniu Jezusa, nie będąc obecnym, nie chciał wierzyć, że ten sam Jezus zmartwychpowstał, z którym on trzy lata przestawał, którego żydzy umęczyli i zabili, ale chciał naocznie się przekonać i ran Jego dotknąć się własnymi rękami, uleczone zostało niedowiarstwo milionów ludzi po wszystkie wieki, tak można powiedzieć, żądaniem św. Filipa rozświetloną została tajemnica Trójcy Przenajświętszej. Z Boskich ust Zbawiciela wiemy, że On jest Bogiem po równo z Ojcem, że kto w Niego wierzy, w Ojca wierzy, że kto Go widzi, Ojca widzi, i różności żadnej w Bóstwie między Synem a Ojcem nie ma. W osobach jest tylko różnica, iż inny Syn a inny Ojciec, ale Syn Bogiem jest jednym z Ojcem i Duchem Świętym w Bóstwie. (Skarga).

Tyle wiemy o życiu św. Filipa, dopóki pozostawał w szkole Jezusa Chrystusa ucząc się na Apostoła. Po Wniebowstąpieniu, otrzymawszy wraz ze wszystkimi Apostołami Ducha Świętego do nauczania drugich, w udziale (3) dostał mu się kraj Scytów w Azji Mniejszej, którym niezmordowanie przez lat dwadzieścia ewangelię opowiadał. Tam u Scytów bałwany pogańskie burzył, trzech umarłych wskrzesił, biskupów, kapłanów i diakonów wyświęcił, a mając sobie objawione, iżby do Frygii szedł, w mieście Hierapolis nowo powstałą herezję Ebionitów (4) przytłumił. Przybył tam również i św. Bartłomiej Apostoł i bardzo mu wiele pomagał w nawracaniu pogan. Po jakimś czasie wspólnej i bardzo skutecznej apostołowskiej pracy, obydwóch przed sędziego pogańskiego oskarżyli o wyznawanie i nauczanie wiary Jezusa Chrystusa. Obydwóch do krzyża przybili, lecz gdy się stało trzęsienie ziemi, z przestachu iżby wszyscy nie poginęli, błagali świętych Apostołów o przyczynę do Boga.

Wskutek modlitw Apostołów, niebezpieczeństwo minęło, i dlatego św. Bartłomieja od krzyża uwolnili. Toż samo chcieli i św. Filipowi zrobić, ale nie chciał mówiąc, iż pragnie co prędzej Jezusa oglądać. I na krzyżu skonał.

Taką śmierć męczeńską odniósł za Jezusa Chrystusa św. Filip Apostoł podczas drugiego prześladowania chrześcijan kiedy cesarstwem rzymskim rządził od roku 81-96 Domicjan. Lat miał 87.

Ciało św. Apostoła i męczennika 14 listopada (5) w Hierapolis, kędy męczeństwo poniósł, przy stosownych ówczesnych obrzędach religijnych pochował św. Bartłomiej wraz z siostrą św. Filipa Marią. Święte szczątki, pozostawiwszy w Konstantynopolu niektóre partykuły, następnie przeniesiono do Rzymu i znajdują się w kościele Apostołów. Ramię św. Filipa w roku 1204 przeniesiono do Florencji i w kościele św. Jana Chrzciciela schowano. Niektóre części relikwii tego Apostoła znajdują się po rozmaitych w Europie kościołach jak w Paryżu, Pradze, Trewirze.

Św. Filip, zanim go Zbawiciel na ucznia i Apostoła swego powołał, był żonaty i miał trzy córki, które w panieństwie aż do śmierci żyły i w Hierapolis wiele bardzo dziewic pogańskich Jezusowi pozyskały. Dwie z nich niezadługo po męczeństwie św. Apostoła umarły i pochowane zostały obok ojca. Trzecia w Efezie pogrzebana.

UWAGI

1. Jak tylko Pan Jezus do Filipa powiedział: Pójdź za mną, zaraz usłuchał rozkazu a wezwania Zbawiciela i poszedł. Ochotnie służył Nauczycielowi swemu. Posłusznym, wiernym a nieodstępnym był Zbawiciela uczniem i towarzyszem. Nauka dla nas, iżbyśmy natchnień Bożych słuchali i natchnieniom Ducha Świętego a pociągom łaski Boskiej posłusznymi i wiernymi byli. Natychmiastowe a ochotne wykonanie rozkazu ma dopiero całą i prawdziwą zasługę posłuszeństwa.

2. Słaba wiara w wszechmocność Jezusową tego Apostoła na puszczy i małe oświecenie a niezupełna znajomość o jedności natury osób Boskich, w Wieczerniku, to dla nas nauka i otucha: nauka, iżbyśmy nigdy sobie nie ufali, kiedy Apostoł chodząc z Jezusem i słów Jego słuchając i na cuda Jego patrząc, nie miał jeszcze mocnej i doskonałej wiary i zupełnego oświecenia o tajemnicy Bóstwa Jezusowego; otucha, iż choć wątpliwości naszym umysłem kołysać będą, a pokusy na serce nasze nacierać, nie bójmy się, nie traćmy nadziei przezwyćżenia i jednych i drugich, bylebyśmy zbytnim a próżnym dociekaniem niezgłębionych tajemnic Bożych i wystawianiem się na niebezpieczeństwa pokus i okazje do grzechu, sami nie byli przyczyną albo chwiejnej wiary, albo też małego postępu w dobrych uczynkach i cnotach.

3. Potrzeba nam słowa Pana Jezusa do Filipa wytłumaczyć. Powiedziano, iż Pan Jezus pytał się Filipa: Skąd kupimy chleba? kusząc go. Pan Bóg w znaczeniu dosłownym nikogo nie kusi, tj. do złego nie namawia. Ale Pan Bóg dobrych ludzi doświadcza. Tak doświadczał Abrahama, kiedy mu kazał syna jedynaka na ofiarę zabić. Doświadczał Bóg Tobiasza starego, kiedy mimo jego pobożności i miłosiernych uczynków, spuścił na niego ślepotę. I to się nazywa w Piśmie św.: Pan Bóg kusi tj. doświadcza. Tak doświadczał Zbawiciel Filipa, kiedy go się pytał: Skąd kupimy chleba?

Filip chodził z Panem Jezusem i świadkiem był niejednego cudu wszechmocności a dobroci Zbawiciela. A więc mógł z tego, co widział, wnioskować i mieć nadzieję o tym, co może być. Dlatego spytał: Skąd kupimy chleba? jakoby mówił: Filipie! przypomnij sobie te wszystkie cuda któreś widział, żem Ja czynił i powiedz, jakim sposobem ta liczna rzesza na puszczy głód swój zaspokoi. Chciał go doświadczyć, iżby poznał siebie samego, swoją słabość, iżby poznał czego mu brakuje, iżby pokornym był. I w tym, a nie innym celu Pan Bóg ludzi doświadcza. Chce, iżby się sami poznali tak, jako On ich zna. Chce zachować ich od zarozumiałego o sobie mniemania, jako mówi św.

Augustyn: iż najzgubniejszą dla człowieka jest rzeczą, kiedy żadnych nie doświadcza pokus; bo wtenczas przystępuje do niego wyniosłość serca, zbytnie o sobie zaufanie, brak politowania dla tych, co kuszeni są, pogarda drugich, niewiadomość jak sobie w razie danym postąpić.

Ks. Władysław Wierciszewski, *Żywoty Świętych*. Tom pierwszy. *Wieki prześladowania*. Kraków. NAKŁADEM AUTORA. W drukarni Wł. L. Anczyca i Spółki. 1880, ss. 52-61. (a)

Przypisy:

(1) Ta przygana odnosiła się do Nazaretu, nie dlatego, że Nazaret było ubogim miasteczkiem ale iż mieszkańcy jego znani byli ze złych obyczajów a prawie barbarzyńskich postępków, czego też dowiedli później czynami swymi przeciwko osobie Zbawiciela.

(2) Denar, na polskie przetłumaczony grosz, rzymski pieniądź tyle znaczył, co drachma. Patrz żywot św. Piotra.

(3) W r. 36 po narodzeniu Jezusa Chrystusa rozeszli się z Jerozolimy Apostołowie na cały świat i każdy obrał sobie pewną część ówczesnie znanego świata do opowiadania Jezusa Chrystusa.

(4) Ebionici z żydów chrześcijanie, którzy w Bóstwo Jezusa Chrystusa nie wierzyli i uważali za obowiązek dla chrześcijan zachowanie prawa Mojżeszowego, które przez naukę Jezusa Chrystusa zniesione zostało, tj. tych przepisów i obrzędów żydowskich, które tylko żydów do przyjścia Jezusa Chrystusa obowiązywały, jak np. obrzezanie, wstrzemięźliwość od wieprzowego mięsa itp. Heretycy ci, tj. chrześcijanie którzy w to wszystko nie wierzą, czego nauczał Pan Jezus, w co wierzyli i nauczali Apostołowie, w co wierzy i naucza Kościół, albo w to nie tak wierzą jak nauczał Pan Jezus, jak wierzyli i nauczali Apostołowie i jak wierzy i naucza Kościół, powstałi w pierwszym wieku po narodzeniu Jezusa Chrystusa.

(5) W Kościele greckim w tym dniu obchodzą pamiątkę śmierci św. Apostoła; w łańskim 1 maja.

(a) Por. 1) F. J. Holzwarth, *Historia powszechna*. a) [Jezus Chrystus, Zbawiciel świata](#). b) [Zburzenie Jerozolimy](#). c) [Ostatnie objawy duchowe starożytnego poganizmu](#). d) [Pierwotna literatura chrześcijańska](#). e) [Herezje. Gnostycyzm. Ireneusz, Tertulian, Klemens Aleksandryjski, Orygenes](#). f) [Manicheizm. Laktancjusz. Arianizm, św. Atanazy, św. Hilary z Poitiers](#). g) [Wymowa chrześcijańska w IV wieku. Bazyli Wielki, Jan Chryzostom, Ambroży](#). h) [Św. Augustyn. Pelagianizm. Św. Hieronim](#). i) [Odrodzenie ludzkości](#).

2) [Pisma mężów Apostolskich, Klemensa Rzymskiego, Ignacego i Polikarpa biskupów, przy tym Dzieje męczeństwa dwóch ostatnich i List do Diogneta](#). Z oryginału greckiego przełożył i uwagi przydał biskup Kacper Borowski.

- 3) Bp Kacper Borowski, Doktor św. Teologii, [O Kościele, Tradycji i Piśmie świętym w świetle nauczania Ojców Apostolskich.](#)
- 4) Ks. Piotr Skarga SI, a) [Pierwsze 354 lata historii Kościoła świętego wyjęte z "Rocznych dziejów kościelnych" kardynała Cezarego Baroniusza.](#) b) [O jedności Kościoła Bożego pod jednym pasterzem i o greckim i ruskim od tej jedności odstąpieniu, oraz Synod Brzeski i Obrona Synodu Brzeskiego.](#) c) [Żywoty Świętych Starego i Nowego Zakonu na każdy dzień przez cały rok.](#)
- 5) Bp Michał Nowodworski, a) [Literaci pogańscy w pierwszych wiekach chrystianizmu.](#) b) [Chryścianizm w walce z poganizmem.](#)
- 6) Dr. J. Scheiwiller, [Zarzuty pogańskie przeciwko chrystianizmowi, czyli Apologia wiary w pierwszych wiekach.](#)
- 7) Ks. Jan Badeni SI, a) [Filozof chrześcijański z II wieku, święty Justyn męczennik.](#) b) [Św. Cyprian Kartagiński i karność Kościoła w III wieku.](#) c) [Św. Cyryl Biskup Aleksandryjski i walka o Bóstwo Chrystusowe w V wieku.](#) d) [Życie św. Ignacego Loyoli, założyciela zakonu Towarzystwa Jezusowego.](#)
- 8) Kardynał M. Wiseman, [Fabiola. Powieść z czasów prześladowania chrześcijan w roku 302.](#)
- 9) Kwintus Septymiusz Florens Tertulian, [Preskrypcja przeciw heretykom.](#)
- 10) Św. Cyprian, Biskup Kartagiński, a) [O modlitwie Pańskiej \(Liber de oratione Dominica\).](#) b) [O śmiertelności \(Liber de mortalitate\).](#) c) [O uczynkach miłosiernych i jałmużnie.](#) d) [O cierpliwości.](#) e) [O jedności Kościoła katolickiego \(De Catholicae Ecclesiae unitate\).](#)
- 11) Św. Augustyn Biskup, Doktor Kościoła, [Pisma katechetyczne. \(Początkowe nauczanie katechizmu. Mowa o Symbolu do katechumenów. Wiara, nadzieja i miłość. Wiara i uczynki. Chrześcijańska walka\).](#)
- 12) Św. Fulgencjusz, Biskup w Ruspe, [O wierze czyli o regule prawdziwej wiary do Piotra.](#)
- 13) Św. Wincenty z Lerynu, [Pamiętnik \(Commonitorium\). Rozprawa Pielgrzyma o starożytności i powszechności wiary katolickiej przeciw niezbożnym nowościom wszystkich kacerzy.](#)
- 14) Ks. Antoni Krechowiecki, a) [Errata historii co do Papiestwa w kolei wszystkich wieków. Studium krytyczne.](#) b) [Nauki niedzielne. Skład Apostolski według Ewangelii i Ojców Kościoła.](#)
- 15) Ks. Walenty Gadowski, [Nauka Kościoła. Wybór orzeczeń dogmatycznych Kościoła katolickiego i jego praw kanonicznych.](#)
- 16) Ks. Prof. Dr Maciej Sieniatycki, Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, [Dogmaty wiary św. Ignacego, biskupa Antiocheńskiego. \(Na podstawie jego autentycznych listów\).](#)

- 17) O. Marin de Boylesve SI, [Papieże pod cesarami rzymskimi.](#)
- 18) Ks. Dr Józef Umiński, [Teksty źródłowe do nauki dziejów Kościoła.](#)
- 19) Bp Władysław Krynicki, a) [Dzieje Kościoła powszechnego.](#) b) [Sobór Watykański.](#) c) [Modernizm.](#)
- 20) Historia święta Starego i Nowego Testamentu według nauki Kościoła Świętego Rzymskokatolickiego, [Ustanowienie widzialnej Głowy Kościoła.](#)
- 21) Ks. Władysław Wierciszewski, [Żywoty Świętych. Tom pierwszy. Wieki prześladowania.](#)
- (Przyp. red. *Ultra montes*).

([HTM](#))

© *Ultra montes* (www.ultramontes.pl)
Cracovia MMXXIII, Kraków 2023